

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer ha-Tishbi

Eliyahu Baḥur

רוחב והילא

Ṭshernoḃits, 616 = 1855

אפה תוא

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12352)

(תענית ד' ל"א) עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים וכן
(אבות פ"ג) לפני מי אתה עתיד לתן דין ותשבון וכן תקנו
מסדרי התפלה ואזה עתיד למלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבא
ואני אין דעתו משנת להביך ההפרש שבין עולם הבא ובין לעתיד
לבא כי זה וזה יכול להאמר ליום הדין או לימות המשיח או
תבא אחר מיתה וכבר דברתי מזה במלת עולם עיין שם :

עתק (משלי כ"ט) אשר העתיקו אנשי חזקיהו תרגום רכתבו רחמו
רחוקיה ומוה נקרא הסופר הכותב ספר מלשון ללשון
מעתיק והוא מלשון (בראשית י"ג) ויעתק משם לשון הסרה
נהספר או הכתב ההוא אשר הוא מעתיק נקרא העתקה בל"א אב
גישריפט ובלעז קופיא או סימפליריו :

נשלמה אות העין ברוך המוציא לחם ויין

אות הפא

פנס (ר"ה דף כ"ג) פנמחה של לבנה פירוש החרוץ שנראה
בלבנה בחסרונה וכן תרגום (חיו"פ כ"ט) עד ירח לא יאהיל
עד הפנמא סיחרא וכן חרוץ שנמצא בסבין נקרא
פנימא וכן (שמואל ה' י"ג) הפצירה פים תרגום שופינא לתרפא בהון
פנימת כל מן דפרול בלשון אשכנז שארט ובלעז טאקו :

פגר כבר כתבתי בשרש נבל כי כל לשנא נבלה שבמקרא אינו בא
רק על גויית בהמה וחיה ועוף שמתה ולא על אדם רק כשלא
מת מיתת עצמו ולא נמלט מהם איש רק אחר עיין שם : והנה
פגר כמעט הפך מזה כי כל לשון פגר הנמצא במקרא אינו בא רק
על גויית אדם מת ולא על שאר בעלי חיים רק במקום אחד והוא
(בראשית ט"ו) וירד העיט על הפגרים שהם היו פגרי בהמות ועוד דע
כי כל לשון פגר לא נמצא רק על פגרי אנשים רשעים לכן אין
מוכירין זה הלשון רק על מיתת רשעים :

פון כבר כתבתי בשרש לול כי זאת המלה תתחבר לפעמי עם לולי
ולו ואולי והנה אין לה מלה מיוחדת בלשון עברי אך בתרגום
באה על מאמר הנאי ובגראמטיקא לשון רומי קורין לשמוש
כזה

לנקבה
ונראה
ודגון
גר
כתובים
ת ל"ג
(שמואל
בקצתם
לכתוב
דף וזה
ב ארעי
נה רק
זמירות
רב טוב
ביר וכן
יין גומר
המועד
דיפיא
בקשתי
דגומים
ות י"ג
ותו כי
י סימן
ת :
טרחתי
ום ובין
מצאתי
ת פ"ג
ד לבא
לעולם
ם כגון
ת

תשבי

כזה זוביינגטיכום ואידו ידוע בלשונם ובלשון עברי באה על הרוב על
 העבר וצריך להוסיף על דמאמר ההוא אחת ממילות היה ולדפך
 העבר לבינוני כמו (נראה'ס ל"א) לולי אלהי אבי היה בעזריכי
 עתה רקם שלחתי תרגום אילולי פון אלהא דאבא וגומר דרי הוא
 כאלו אמר כי עתה רקם היית משלח אותי בל"א דו היישט
 גיזענט מיך וכן (נמדנר כ"ב) לו יש חרב בידי כי עתה דרגתיך
 אילו יכון אית הרבא בידי ארי כען קטלתיך כאילו אמר הייתי הורג
 אותך בלשון אשכנז איך היט דר שלאגין דרך וכן (נמדנר כ"ג)
 אולי נטתה אילו לפון לא סטת כאדו אמר לא הייתה נוטה בלשון
 אשכנז היט זיא ניש אב גינייגט וכן (מלכיס ב' י"ג) אתה הכית את
 ארם בכך פון מחית ית ארם כאדו אמר היית מכה בלשון אשכנז
 דו הייסט גישלאגן וכן כלם דוק ותמצא :

פזם קורין לקצת דפיוטים פזמונים ולא ידעו מה הוא ושמעתי
 אומרים שתרגום של (חיוג ג') ויען איוב הראשון ופזים לשון
 צעקה ואני חפשתי בהרבה נוסחאות מדויקות ולא מצאתי רק ואתיב
 כמו שמתורגמים שאר תבריו ואולי כן הוא בתרגום ירושלמי או
 בתרגום עקילוס או בתרגום רב יוסי אשר לא נמצאו בינינו היום וכן
 (עמוס ז') הפורטים על פי הנבל תרגום דמקורצון וכן (רות ב') הלא
 פועו מודעתנו אומרים שתרגום מערפנא וכל אלו לא נמצאו
 בתרגומים שלנו :

פזר קורין למעות שמוציא האדם לצרכו פזר בלשון אשכנז
 צירונג ובלעז שפיוזה מלשון (משלי י"א) יש מפזר
 ואנחנו קורין למי שמפזר יותר מדי פזרן :

פחת (ריש מגילה) לא פחות ולא יותר וגורו ממנו
 פעל באמרב (סס ד' כ"א) אין פותחין וכן דפוחת לא יפחת
 ולא נמצא בלשון מקרא ויש אומרים שמוזה (ויקרא י"ג) פחתת היא
 לשון חסרון ודוב המפרשים לא אבו כן גם קורין לאדם שפל וגרוע
 פחות ויש אומרים שמוזה (מגי ב') פחת יהודה: (מלכיס ב' י"ח) פני פחת
 אחד שהם שרים ונקראים כן לפי שהם פחותי המעלה והממשלה
 משאר השרים בלשון אשכנז גרובן ובלעז קונט וזה לא יתכן כי
 התיו אינה שרשית נהראיה לחם הפחם וכן (נחמיה ה') להיות פחם
 שדוא כמו פחתם :

תשבי

בלשון אעבנו דרום ובלעו אי פיר או

פייט קורין למשורר או לתרון פייטן והשיר או החרון נקרא פיוט וכן קורין אנו לקרבות שמוסיפים בימים טובים בתפלה פיוטים ואומר אני שהוא נלקח מלשון רומי שקורין למשורר ולבעל הלצה פואטי ונראה לי שכראשונה הוא נלקח מלשון יון :

פיים תרגום (משליו) לא יאבה כי תרבה שחר לא מתפיים כד תסגי שוחדא והשם פיוס לשון רצון וחכמים שמשו בו בלשון בקשה ותתנה באמרם ראובן שפיים משמעון כך וכך וכן תרגום (חסתר ד') להתחנן לו לפייסא ליה :

פלג קורין לריב ומחלוקת פלוגתא תרגום (שמואל א' כ"ג) סלע המחלוקת ביפ פלוגתא (דברים י"ז) דברי ריבות פתגמא פלוגת דינא כלם ענין הפרש והרחקה וחלוקה נגזר מלשון (בראשית י') נפלגה הארץ וקרוב לענין זה מה שאמרו רז"ל (לבות פ"ד) אל תהי מפליג לכל דבר וכן בין סמוך בין מופלג וכן זקן מופלג חכם מופלג פירוש מופרש ומרוחק מאנשי דורו בזקנה או בחכמה והשם הפלגה כמו שאומרים פלוני יודע ספר בהפלגה :

פלוסוף פירש בערוך פלוסופה הוא חוזה ככבים ואינו אלא לשון יון ממש והיא מלה מורכבת מן פילוס פירוש אוהב סופיא פירוש חכמה דהיינו פילוסופוס אוהב חכמה

פלפל ידוע שהבושם הנקרא פלפל הוא חר וחריף מאד לפיכך קורין לחריפות פלפול באמרם (פ' שנו חכמים) בפלפול התלמידים וכן (תמורה דף י"ו) והחזירים עתניאל בן קנו בפלפולו וקורין לאדם חריף מפלפל בלשון אשכנז שארף ובלעז אקוטה ונראה לי שמוזה מה שמתורגם (חיוכ י"ה) ואיש נבוב ילכב ובר נש מפלפל ידיק :

פומבי (תנחומא פ' כי תשא) הלוחות הראשונות לפי שנתנו בפומבי נשברו פירוש בפרהסיא ואינו אלא לשון לעז שקורין לשמחה גדולה ומפורסמת פומפא ותרגום (תהלים ס"ח) מוציא אסירים בכושדות בפומבי ובר הראיתי לך בהקדמתי כי דברי רז"ל ותרגום ירושלמי מסכימים עם לשון לעז ורומי בכמה מקומות וכן תראה בשרש שאחר זה

פמליא בדברי רז"ל (סנהדרין ד' ז"ט וס"ח) פמליא של מעלה וכן בפסוק (שיר א') הנך יפה רעיתי תרגום בפמליא במלאכיא

במלאכי קרישא ופירש בערוך חיילות אבל בלשון רומי ולעז קורין לאנשי בית האדם פמליא הפא רפויה והמם בחירק כמו (בראשית מ"ד) וישמע בית פרעה • שפירש רש"י מאשינאדה בלע"ז של לשון צרפת והוא בלשון אשכנז גיונד •

פְּנֵה

(לכות פ"ג) כשאפנה אשנה שימא לא תפנה פירוש כשאהיה פנוי ובטל ממלאכתי בל"א מוסיג ובלעז אוציזו והלשון הזה לא נמצא בפסוק כי אם לפי המדרש (ויקרא כ"ו) ופניתי אליכם פונה אני מכל עסקי והשם פנאי על משקל גנאי והתאר פנוי כמו מקום פנוי ולמי שאין לו אשה נקרא פנוי והנקבה פנויה •

פָּנָה

עוד שמשו בשרש הזה לענין הוצאת הרעי מן הגוף באמרם (ברכות דף כג) הנפנה בשרה וכן (ב"ק דף פ"ג) פנין אחורי הגדר אפילו בשרה המלאה כרכוס ולא בא אלא בבנין נפעל והוא לשון (ויקרא י"ד) ופנו את הבית לשון בעור או היא לשון הרקה (בראשית כ"ד) ותעד כרה תרגם ירושלמי ופניאת וכן (בראשית מ"ג) מדיקים שקיהם פנון בלשון אשכנז אויז ראמין או לער ובלעז סקומראד :

פָּסַד

כבר נכתב בשרש הפסד עיין שם :

פָּסַל

(קדושין דף ע') כל הפסול פוסל הוא שם תאר למה שאינו בשר (ויקרא י"ט) פגול היא תרגום ירושלמי פסול יהי והוא שם דבר על משקל נבול וכן לא נמצא פסול בורעו ובמשקל אחר פסולת כגון סולת שאין בו פסולת ובא פעל ממנו כד מקדש שנא' (מ"ר פ' בראשית וס"מ) אלה פסל את הדאשונים והנפעל נפסלת מלבנות הבית בל"א ואלש ובלעז ואלשו והוא קרוב לענין בריתה כמו (זמות ל"ד) פסול לך •

פָּסַק

זה השרש לא נמצא במקרא אבל לשונות הרבה בעברי מתורגמין בלשון הפסקה כגון לשון מניעה ושכיתה וחדילה ועוד עיין במתורגמין והשם הפסק או הפסקה ומוזה פסוק ופסוקים וכן טעמים המפסיקים ושאינו מפסיקים וכבר דברתי מכל אלה מה שיספיק בספר טוב טעם :

פָּסַק

(רש"י פ' שופטים) שופטים דיינין הפוסקין את הדין וכן תרגום (מלכים א' כ') בן משפטך אזה חרצת דנת דינך פסקת ומה שיפסקו הדיינין נקרא פסק ומוזה הפוסק מעות לצדקה בלשון אשכנז אוים שפרעין ובלעז סיטינציר :

פקר

נקרא טובים רומי הוא

יום כד מז בו יו כד

סלע (תגמא מלשון דז"ל מופלג דורו ספר

אלא פירוש אורה

מאד (מיס) חזורים ושכז י"ה

שנתנו לעז ס"ח) תי כי רומי

מעלה מליא

תשבי

פֶּקֶד

(מסודרין דף לח) כל שבן דפקר טפי וכן פוקדים המינים לשון מינות הוא והעיקר שהוא נלקח מן אפיקורוס פירוש בערוך זה המבזה תלמידי חכמים ואני כבר כתבתי בשרש מין כי מין ואפיקורוס היו שני אנשים שלא היו בעלי דת והנמשכים אחריהם נקראים מינים ואפיקורסין ואולי אפיקורוס היה מבזה תלמידי חכמים :

פֶּקֶר

בדברי רז"ל מן ההפקר לשון חירות וחפשי ואין לשמש בורק בהפעיל בלשון אשכנז ורי ובלעז ליברי ולא נמצא בתרגום גם בעל הערוך לא דבר ממנו דבר :

פֶּרְדָּם

(שיר ד) פרדם רמונים (קולת ז') גנות ופרדסים פי' גן שגדלים בו אלני מאכל ומזה קורין הגוים לגן עדן פארדים ובלשון אשכנז פארדיים ומה שאמרו רז"ל (חגיג' דף י"ד) ארבעה נכנסין לפרדם רמו למרכבה העליונה וזה ידוע בקבלה ואין לי בזה עסק :

פֶּרְדָּסִיא

(מסודרין ד' ע"ד וע"ז) בצנעה ולא בפרהסיא פירוש כמו בפרסוס אלא שמן פרסוס נגזר פעל כמו שיתבאר בשרשו ומזה לא נגזר פעל לעולם זנראה לי שאין משמשיין בו זולת בית השמוש בלשון אשכנז אופן בור ובלעז פובליקו :

פֶּרְטָה

פרט הוא ההפך מן כלל והוא נגזר מן (ויקרא כ"ה) ופרט כרמך הם גרגרים הנושרים מדגפן ובלשון אשכנז איינצליג ובלעז פירטוקולר ומזה נגזר פרוטה באמרים שזה פרוטה ייתי פרוטות הוא שם מטבע קטנה ויש אומרים שמה (עמוס ו') הפורטים על פי הנבל רוצה לומר שנתן כל אחד פרוטה למשורר ומזה פרוטרוט באמרים (א) הקולבן הוא סלע לפרוטרוט פירוש לפרוטות קטנות ונאמר גם כן על גרגר הורע פרוטה כמו שאמרו רבותינו זכרונם (ב) לברכה זרע אדם וזרע בהמה מפרוטה אתת יוצאת כמה פרוטות ויש אומרים שתרגום (ירמיה ל"א) הפורטים דמקדבצין וכבר כתבתי דעתי בשרש פוס :

פֶּרְכָּס

עוף המפרכס (חולין כ"מ) בהמה המפרככת לשון נענוע וכן בפסוק (בראשית כ' ב) וישלח אברהם את ידו תרגום ירושלמי דלא בשעת צעדיה אפרכס בל"א צאפלן ובלעז בולגאר :

פֶּרְנָס

כל לשון מרעה שישב על האדם לא על הבהמה מתורגם בלשון פרנסא כמו (ירמיה כ"ג) הרועים הרועים את עמי פרנסא דמפרנסין ית עמי וראו אתכם ויפרנסון יתכון ושם (נח) שקלים פ"א וסס מבואר (ב) יש חיזה ע"ס כאן התאך

התאה (בראשית ט"ו) בן משק ביתי גבר פרנסא דעמי (ישעיה כ"ג) אל
הסוכן לוח פרנסא וכדברי רז"ל פרנס הממונה על הצבור ודומיהם
רכים ואין לשמש בזה השרש רק בפעל הדגוש :

פרס (ה) ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה
היא ובלשון רבים פרסאות וכתב דפייטן בסילוק דפרשת
שקלים כי הדרך יבוס הוא עשרה פרסאות וכל
פרסה היא ארבעה מלין עיין שם :

פרסם לשון פרסום הוא כמו בפרהסיא אלא שבא פעל מזה
כמו לא פרסמו הכתוב (ה) מצוה לפרסם את התנאים
והתאה גנב מפורסם מוסר מפורסם :

פרע רבותינו זכרונם לברכה הדגילו בזה הלשון בלשון תשלום
כגון (כ"מ ד' מ"ד) מי שפרע מדור המבול וכולי
ודומיהם רבים כלם בבנין הקל וכן בבנין נפעל ותמיד נקשר עם
מלת מן כמו (ילמדנו פ"ב) (ג) כשהקב"ה נפרע מן האמה וכן (לבות
פ"ד) נפרעין ממנו בגלוי עתיד להפרע מן האדם והשם
פרעון וממנו נגזר פורענות ובלשון רז"ל פורעניות וכן כל לשון
נקמה כמו (במדכ' ל"ח) נקום נקמת אתפרע פרע ו' וכן (ישעיה ס"ח) ויום
נקם ויומא דפורענתא ולא נמצא בפסוק משרש זה רק (שופטים ה')

בפרוע פרעות לפי דעת קצת :

פרע (מגילת ד' י"ז) הקורא את המגילה למפרע פ"ל אחר וי"מ
מזה (יחזקאל כ"ד) וגם אני לא אפרע פ"ל אשוב אהור :

פרץ נמצאים מלות בזה השרש שחזרתם דבר והפכו כגון
(בראשית ל') ויפרוץ האיש לשון תזק (מלכים ב' י"ד)
ויפרוץ בחומת ירושלים לשון שכירה וכן בדברי רז"ל כמו (שנת
ד' י"ז) כמה פרצה טהרה בישראל פורש גדלה ונתחזקה ובלשון
שכירה רבים מאד כמו הדור פרוץ פרצו גדר של עולם והשם
(סוכה ד' כ"ז) פרצה קוראה לגנב פירוש שכירה שבקד :

פרצף (ערוכין ד' י"ח) אדם הראשון נברא שני פרצופין פיהש
בערוך פרצוף גוף ותמדתיו והלא הוא לשון יון ממש
קורין לפנים פרצוף וכן מנהג בלשוננו לומר כמה
פרצוף מבוער זה פיהוש פנים כל"א גישטאלט ובלעז פאצא :

פרק (עוזבי' ה') אל תעמוד על הפרק פירוש מקום פנוי שמשם
יהפרקו הדרכים בלשון אשכנז בלום לשון (שמות ל"ב)
ויתפרקו שהוא לשנא הפרשה וכן קרא לחלקי הספרים פרקים
והוא מה שקוראין בלשון הקדש פרשה כמו שיתבאר בשרשנו וגם
(א) מגילת דף ג יומא דף פ"ו וע"ט (ג) יומא דף כ"ט ועיין
גב' הב"י עה"ת

מינים
ירוש
שרש
דת
ואולי
שמש
מצא
גי' גן
עדן
רז"ל
ה וזה
הסיא
פעל
פעל
שמוש
ופרט
שכנו
אמנם
מרים
גן כל
סלע
הורע
בהמה
ירמיה
לשון
את
נאפלן
זורגם
רנסא
ושם

תשבי

נוכל לומר כי פרק הוא לשון אבר מלשון רז"ל באמרו פרק של
היד פרק של הזרוע גם הפרק של הספר הוא אבר וחלק מן הספר
פָּרַק בו בפרק מתה שרה וכן בתו עומדת על פרקה לשון עת וזמן

פֶּרֶקְמִטְיָא כתוב בערוך שיש ספרים שכתוב בהן פרגמטיא
בגימל ובהרטים ירושלמי (נראשית כ"ד) עובר
לסוחר בפרגמטיא נפקת ואני מצאתי בספרים

מדויקים דמהקבלין בכל פרגמטיא בקוף ואגלי הוא טעות סופרים
וכן בלשון יון קורין לסחורא פרגמטיא בגימל רפויה -

פָּרַשׁ לשון הברלה ודפרשה ולא נמצא במקרא רק במקום אחד
(יחזקאל ל"ד) בתוך צאנו נפרשות ורז"ל שמשו בו הרבה

והחאר פרוש פרושים והם הפרושים מדרכי העולם הזה כמו שהיו
הנזירי אבל כל נזיר תרגום נזירא ולא פרוש ותמהתי על מה שעמנו
רבותינו ז"ל בזה הערש בבנין פעל הדגוש וכפעלים עומדים
באמרו (מגילה כפ"ק) כשפירש יעקב מאביו וכן (פסחים ד')
הכפרש לים וכן (קדושין ד' נ"ג) ואלו פירשו לתוים שהם מהדגוש
בראיית הווד המורה על הצדי והיה יותר נכון לומר בבנין הקל
הפוש לים וכולי ובהפעיל שמעו בו הרבה הפריש מפריש
יפריש וכולי והשם הפרש וכפעל הדגוש פרשה כי אם לא היתה
הש היתה דגושה על משקל כפרה וכן קראו לכל חלק מניג
חלקים שנחלקה בהן חמשה חומשי תורה פרשה וכן פרשה פתוחה
פרשה סתומה אע"ד פירשתי ענינם בכפר מסורת המכורות :

פָּרַשׁ (ויקרא כ"ד) לפרוש להם על פי יי לשון באור והשכח(אסתר
ד) פרשת הכסף ומשמשיין בו בבנין פעל כמו כך וכך
פירש פלוני יכן באשר פירשו רז"ל ובעזרא(ממיוס ח') בתורת
אלהים מפורש פעול מבנין פעל והשם פרוש :

פָּרַשׁ (שמות כ"ט) ואת פרשו : פירש הרד"ק הוא הזבל
שבכרם הבהמה ונראה לי שאף שכפרם האדם נקרא
כן ודראה (שופטים ג') ויצא הפרשדונה :

פָּשַׁט מנהג פשוט הוא : דין פשוט הוא : פירש נהפשת
בכל מקום וכן נקרא כל דבר שיש בו עמח ישר ואין
בו עקמומית פשוט כל"א שלעכט ובלעז דישמיסו וכן
פירוש כל פסוק לפי משמעו נקרא פשט וכן מה שאמרו (שבת ד'
כ"ג) אין מקרא יוצא מידי פשוט פירוש אינו יוצא מידי פשוטו
לגברי אבל יש לו פשוטו עם מדרשו ואינו יוצא מידי כל אחד מה'
וכן אמר פשיטא על דבר שהוא ידוע ופשוט בלשון אשכנז פת
(א) עיין רמבן בהשגת לפ' ההגות ועהגליך

ועתה לך ובלעז בין שאווי :

פֶּשֶׁט קורין למטבע שאינה מתחלקת לפרוטות פשוט ובלשון רבים פשיטין או פשוטין בל"א פפענג ובלעז סולדו .

פֶּשֶׁשׁ (ברכות דף ה') יפשפש במע שיו פירוש יחפש וכן תרגום (בראשית לא) ויחפש לבן ופשפש וכן כל לשון חק באיוב משלי תילים מתורגם בלשון פשפוש :

פֶּשֶׁשׁ הרמש הנמצא בקירות המטות נקרא פשפש וכן נקרא בלשון אשכנז וואנטש לויז פי' כני הקרוי ובלעז צימזי ונקרא פשפש מלשון חפוש כדלעיל כי האדם ממשמש בה וכן אמר רז"ל (גדס ד' נ"ה וע"ש) ברית כרותה לפשפש ריחו כטעמו וארכו כרחבו וכל המללו מריח בו :

פֶּשֶׁר (קהלת ז') ומי יודע פשר דבר אין לו דומה במקרא והוא כמו פרוש בהפוך אותיות או בחלוקה שין לתיו שהוא כמו פתר וכן תרגום של כל לשון פתרון פשר וכמו שלשון פתרון לא נמצא בעברי רק בענין חלומות כן לשון פשר לא נמצא בתרגום רק על לשון פתרון וכן בדניאל (דניאל ב') פשר חלמא חלמא ופשריה ודומיהם :

פֶּשֶׁר מים שנתחממו מעט עד שאינם קרין ואינם חמין נקראים מים פושרין וכן בפסוק (קהלת ב') כנסתי לי תרגום מדובבין דשריין מיין פושרין בלשון אשכנז לולך ובלעז טיפודי ומזה קראו ההשואה העושים בין שני בעלי דינין פשרה ובנו ממנו פעל באמרם (מנהגין ד' ו' וע"ש) מצוה לפשר ואחר שנתפשו ודומיהם בלשון אשכנז אייניג ובלעז אקורראו :

פֶּתַח נקודת הפתח יהויה ורוב ימי תמחתי על מה שקוראין התיו רפויה והרי היא ראויה להרגש אתר הפתח גם רוב היהודים קורין המלה מלרע ואינו אלא מלעיל וכן קוראין אנחנו האשכנזים כפתח מלעיל :

פֶּתֶל החוטין שמישימין בפי הנרות נקראים פתילות וכן במדרש (זופטים ד') אשת לפירות שעושה פתילות למקדש בלשון אשכנז צוכן ובלעז סטופיני ונקראים פתילות לפי שהחוטין משוררין ונפתלין יחד (משלי ח') נפתל ועקש תרגום פתילא ועקימא :

נשלמה אות הפא בשם אשר לכל צופה

יק של
הספר
ות זמן
גמטיא
עובר
ספרים
סופרים
ם אתר
דרכה
יו שהיו
הגמטו
צוכדים
זיס ד'
הדגוש
ז הקל
מפריש
היתה
יק מניג
פתוחה
ת
(אסתר
ד וכך
בתורת
הזבל
נקרא
התפשט
זר ואין
סו וכן
שבת ד'
פשוטו
וד מה'
כנו פר